Interviu Adrian Lesenciuc – Florentin Smarandache

Adrian Lesenciuc:
Domnule Smarandache, ce **nu** este paradoxismul?

Florentin Smarandache:
Paradoxismul **nu** este creatia care nu se bazeaza in mod predominant pe contradictii, antiteze, antinomii, oximoroni, paradoxuri in literature, arta, sau stiinta -
asta pentru a raspunde, in sensul intrabarii Dvs., prin definitia negativa a curentului.

AL:
In contextul dezintegrarii postmoderne, care e raportul paradoxismului cu marginalul si frangmentarul?

FS:
Nu stiu in ce procent se vorbeste despre 'dezintegrarea postmodernismului', dar experimentul, care-i componenta postmodernista, va rezista intotdeauna. Stiinta, de pilda, verifica rezultatele teoretice numai prin experiment.
Si experimentele literare vor continua, intr-o masura mai mare sau mai mica. Desigur nu toate vor fi reusite, dar fara ele nu se concepe dezvoltarea domeniului respectiv.
Experiment inseamna cercetare practica.

Paradoxismul se manifesta in destule sectoare ale sferelor sociale, politice, economice, literare si stiintifice. Contradictia este in firea omului.
Marginalul si fragmentarul, in anumite situatii cand concorda cu definitia paradoxismului, fac casa buna cu acesta.

AL:
In interiorul Miscarii Paradoxiste se manifesta deja doua intentii (critice) diferite. Una dintre ele vizeaza exploatarea fecunda a paradoxului, cealalta o neaga pe prima si se raporteaza la pastisa si oximoron. Incotro se va indrepta literatura paradoxista?

FS:
Eu nu am observat doua intentii critice diferite in paradoxism, cum spuneti. La ce si cine anume va referiti?
Pastisa nu este procedeu paradoxist, ci o imitare sterila. Desigur, pot fi unele cazuri cand nuanta pe care o prezinta sa fie antinomica [de pilda pastisare pentru a contrazice ori ironiza], dar in general nu.

AL:
Ma refeream la urmatoarele directii:
a) pentru exploatarea paradoxului - domnii Titu Popescu si Florin Vasiliu (nu necesita explicatii suplimentare);

b) pentru negarea paradoxului: domnul Ion Soare (negarea este exprimata deschis in "Paradoxism si postmodernism", in partea introductiva), respectiv D-l Janet Nica (in "Fat Frumos din lacrima de paradox... ", in care uzeaza de pastisa, de multe ori depasind acel prag al contrazicerii interne, generatoare de paradox).

Cred ca intreaga intentie critica paradoxista se coaguleaza pe cele doua nuclee despre care am amintit. Cei din interiorul miscarii aleg, de regula, "calea regala" a exploatarii fecunde a paradoxului; din exterior miscarea se vede usor deformat. In mod normal, ar trebuit sa fie invers. Dar, paradoxal, vedem o imagine rasturnata a paradoxismului.

Eu sunt crescut in spiritul paradoxului. Convietuiesc cu el. De aceea lupt pentru o exploatarea lui fecunda, si nu pentru abuzul prin oximoron (intalnit si la d. Soare, si la d. Nica, de exemplu). Mai exista o tendinta, aceea de a copia modelul dvs. de poezie paradoxista (distihul paradoxist, indeobste) si de a crea, pe marginea ei, tot felul de impleticiri de limba.

FS:
Ca in orice miscare literara, exista creatii bune si creatii mai putin bune – totul depinde de creator.
De exemplu, cate creatii suprarealiste slabe nu sunt?! Dar asta nu inseamna ca intreg curentul suprarealist al lui Breton este neimportant doar fiindca unii sau altii n-au creat adecvat.

Distihul paradoxist este o noua specie de poezie formata, evident, din doua versuri care se se contrazic reciproc dar impreuna au un sens unitar.
Deci, a scrie distihuri paradoxiste nu inseamna a imita pe cineva, la fel cum a scrie sonete sau balade. Au aparut, pe langa volumul meu “Distihuri paradoxiste” din 1998, si un volum al lui Doru Motoc bilingv (romana-engleza), iar in prezent un poet din India, B. Venkateswara Rao, are sub tipar un astfel de volum si mi-a cerut sa-i fac o scurta prefata.
La Antologia Paradoxista, Vol. III, dedicate distihului paradoxist, au participat 40 de poeti din 15 tari cu texte in mai multe limbi. Dovada ca stilul a atras.

Criticile la adresa paradoxismului, care la-nceput ma enervasera, au sfarsit prin a face bine: promovandu-l. {In Occident multe idei se lanseaza prin scandal provocat public.}
Uitasem de literatura, ocupat mai degraba cu cercetari stiintifice datorita activitatii profesionale, si-a trebuit sa raspund detractorilor, reinviindu-mi apetitul pentru paradoxism si publicand pana la urma patru antologii internationale de care nu

prea-mi faceam vreme inainte. Antologiile se pot incarca din situl: www.gallup.unm.edu/~smarandache/a/Paradoxism.htm.

Desigur, aceste atacuri se fac si din motive ideologice, politice, si mai ales de gasti literare. Coruptia din Romania s-a extins si in literatura mai rau ca niciodata!

Iar, conform neutrosofiei, care-i o generalizare a dialecticii, cand o noua idee (sau miscare literara, daca vreti) se iveste, exista trei categorii de persoane: unii care o accepta, altii care o resping, si a treia categorie care-i indiferenta (nici n-o accepta, nici n-o respinge, ci nu-I intereseaza). Aceste categorii sunt insa dinamice, si persoanele se muta de la o categorie la alta in timp conform noilor convingeri si ale evolutiei ideii respective.
Cazuri cand toata lumea accepta o idee se intampla numai in totalitarism, unde "acceptarea" se face cu forta, de frica, ori din oportunism.

Paradoxismul se manifesta si in stiinta, vezi de pilda Teoria Desert-Smarandache (DSmT) din fuziunea informatiei, relevata la nivel international (www.gallup.unm.edu/~smarandache/DSmT.htm).

Paradoxismul se intampla in mod natural, nu este o
fortare, o falsificare. Nici o alta avangarda literara nu s-a intamplat sa fie folosita in stiinta.
Sa dau un exemplu din cibernetica, robotica, privind fuziunea
informatiei de pilda. Robotii dispun de sensori care transmit
informatii ce trebuiesc prelucrate, insa de multe ori aceste
informatii sunt contradictorii, conflictuale, paradoxiste deci intr-un grad mai mare sau mai mic; fuzionarea acestor informatii contradictorii (care este de fapt paradoxismul in stiinta)
era o problema pentru vechile teorii Dempsetr-Shafer, Dubois-Prade,
Smets, Yager, Zadeh (multimile fuzzy), etc. Robotul trebuie sa
fuzioneze/prelucreze/interpreteze aceste informatii conflictuale si
sa ia singur o decizie. Aici se utilizeaza si paradoxismul.
Aplicatiile militare includ tragerea si directionarea unui proiectil
la tinta (care este dirijat datorita sensorilor sai), ori prelucrarea
imaginilor din satelit, etc.
[Pentru necredinciosi, ori denigratori ai paradoxismului, pot pune la
dispozitie si articolele matematice de folosire a paradoxismului (vezi situl DSmT de mai sus) pe
care s-a intamplat sa le prezint eu si altii la conferinte internationale in
Australia (2003), Suedia (2004), la NASA (2004), la NATO (2005),
in SUA (2005), Italia (2006) asupra Fuziunii Informatiei,
unde am organizat sesiuni speciale asupra fuziunii
informatiilor paradoxiste impreuna cu cercetatorul francez Dr. Jean
Dezert de la Office Nationale d'Etudes et Recherches Aeronautiques

(ONERA) din Paris.]

Fara sa mai vorbesc despre comentarea si definirea paradoxismului in reviste internationale stiintifice, precum "Sciences et Avenir" din Paris (No. 135, Juin-Juillet 2003, p. 54), unde exista si o nota de 1/2 pagina intitulata "La figure du paradoxisme" de Noemi Pizarosso. De altfel intregul numar este dedicat paradoxurilor in stiinta (matematica, fizica, economie, filozofie), care nu pot fi negate. Ele EXISTA.

> Analog in revista internationala americana “Multiple Valued Logic”, unde s-a publicat un articol de C. Le privind originea si trasaturile paradoxismului, June 2002, Vol. 8, No. 3, “Preambule to neutrosophy and neutrosophic logic”.

Apelez la stiinta, pentru ca literatura este privita derizoriu in multe cercuri, iar in Occident ce sa mai vorbim! Un scriitor nu poate trai din scris aici (doar 2-3% dintre ei), iar universitatea mea nu m-ar sponsoriza sa merg la o conferinta de literatura, dar la cele stiintifice m-a sponsorizat de nenumarate ori (chiar si-n China, de pilda, in 2002).

AL:
Daca ar fi sa-l credem pe Zenon, o **miscare** (fie ea si literara), poate sta pe loc?

FS:
O miscare literara poate sta si pe loc, poate si regresa. Curba evolutiei si-a involutiei are multe flexiuni si inflexiuni. Pentru a cita din poetul latin Virgiliu as exclama: *viresque acquirit eundo* [se consolideaza mergand]. E bine sa fie in atentia contemporana, pozitiv sau negativ.
Conform lui Zenon, miscarea sagetii in zbor este formata dintr-o infinitate de sederi pe loc! Deci, starea pe loc, acumulata, poate duce la salturi calitative.

AL:
In literatura romana Ahile cel iute de picior poate intrece testosul?

FS:
Depinde cum priviti acest paradox antic.
Daca mergem pe diviziunea la nesfarsit a unui interval, raspunsul e nu.
Daca insa privim infinitul ca parte de finit (pare neverosimil, dar o infinitate de puncte este cuprinsa intr-un subinterval limitat la ambele capete), atunci raspunsul este da.

AL:

Filosoful Aurel Ion Brumaru afirma, undeva, ca "*diavolul se ascunde in paradox*". Il putem crede, tinand cont de incertitudinea heisenbergiana, de gradul de acoperire al contururilor lui Mandelbrot, de monstrii lui Peano etc. Putem vorbi despre o dimensiune faustica a matematicianului?

FS:
“Diavolul se ascunde in paradox” – frumos a spus D-l Brumaru, metaforic. Diavolul se ascunde si-n alte idei ori notiuni, iar cand dispare, idea isi pierde farmecul.

Privind fractalii lui Mandelbrot sau axiomele lui Peano, acum prafuite, as zice sa tragem cu chioarda ochiului la logicile actuale, incepand cu logica fuzzy - unde nu mai avem de-a face cu adevaruri suta la suta, ci fractiuni de adevar – pana la logica neutrosofica unde avem grade de adevar, de fals, si de neutralitate (nici adevarat nici fals, ori amandoua in acelasi timp).

Este pactul cu diavolul creatiei al cercetatorului in general, nu doar al matematicianului.

AL:
O ultima intrebare, paradoxala: Brasovul se vede de peste ocean?

FS:
Din pacate nu prea se vede. De fapt nici Romania nu-i in atentia internationala, iar cand este focalizata apare negativ – probabil ca sunt cercuri straine interesate sa ne formeze o imagine necorespunzatoare… prezentand de pilda copii orfani romani, Bucurestiul plin de caini vagabonzi, coruptia politicienilor, prostitutia unor tinere prin Turcia sau prin Occident, ori infractiunile unei categorii de emigranti romani in strainatate…